

DZIENNIK DLA WSZYSTKICH

CZASOPISMO ILLUSTROWANE Lwów, Czwartek 15 Kwietnia 1880. WYCHODZI CO TYDZIEŃ.

Prenumerata wynosi we Lwowie:
 rocznie 9 zł. 60 ct.
 półrocznie 4 „ 80 „
 kwartalnie 2 „ 40 „
 miesięcznie — „ 80 „

Na prowincji (z przesyłką pocztową):
 rocznie 12 zł. — ct.
 półrocznie 6 „ — „
 kwartalnie 3 „ — „
 miesięcznie 1 „ — „

W Poznańskim i Prusach 6 marek kwartalnie. — We Francji i we wszystkich innych krajach 8 fr. kwartalnie, które przelać należy przekazami pocztowymi. Z Poznańskiego i Prus można przelać prenumeratę przekazami pocztowymi lub prenumerować w księgarni J. K. Zuparskiego w Poznaniu.

Numer pojedynczy 25 ct.

Za ogłoszenia odpłaca się 8 ct. za wiersz drobnym piśmem, lub za jego miejsce. Opłata o ogłoszeń większych stosownie do umowy.

Redakcja i Administracja Dziennika dla Wszystkich przy ulicy Brzebiarskiej Nr. 1. A (Lyczaków), gdzie się przyjmuje prenumeratę i ogłoszenia. Prenumeratę z prowincji i z innych krajów przelać należy przekazami pocztowymi franco pod adresem: Do Administracji Dziennika dla Wszystkich we Lwowie. — Listy powinny być frankowane.

Za granicą ogłoszenia przyjmują: w Wiedniu: Hasenstein et Vogler Wallfischgasse; A. Oppellik Stubenbastei 2; Rotter et Comp. I. Riemergasse 15; Daube et Comp. Maximilianstrasse 3; w Frankfurcie n. M. Berliäne, Wrocławiu, Hamburgu, Brunświku i w Szwajcarii: Hasenstein et Vogler; w Paryżu: agencja p. Adama rue Clement 4; w Peczcie: agencja ogłoszeń Langs.

Właściciel i naczelnie kierujący częścią literacką i administracyjną: **M. D. Chamski.**

DR. JÓZEF SZUJSKI

PROFESOR UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO — POSEŁ NA SEJM.

(Rysowane podług fotografii p. Rzewuskiego w Krakowie).

Od Administracji.

„Stańczyk“ już wyszedł.

Pierwszy i drugi numer „Stańczyka“ rozesłane zostaną bezpłatnie wszystkim prenumeratom „Dziennika dla Wszystkich“.

Dla prenumeratów „Dziennika dla Wszystkich“, prenumerata na „Stańczyka“ **zniża się o połowę tak, że „Dziennik dla Wszystkich“ wraz z „Stańczykiem“ wynosi kwartalnie z przesłką pocztową: 3 zlr. 60 ct.**

Upraszamy o nadesłanie za „Dziennik dla Wszystkich“ **zalegającej prenumeraty** tych pp. prenumeratów, którzy **jeszcze z takowej się nie uiszcili.**

Kronika krajowa.

W kwestji teatralnej od Redakcji. Poczynając od dzisiejszego numeru, wprowadzamy do „Dziennika dla Wszystkich“ stałe recenzje ze sceny krakowskiej. Dotąd dawaliśmy od czasu do czasu pobieżne wiadomości o tamtejszym teatrze, a nawet często i obszerniejsze nieco sprawozdania, ale wszystko to nie wypadło po myśli redakcji naszej, bo nie mogliśmy znaleźć takiego zamieszkałego w Krakowie korespondenta, któryby, obok innych potrzebnych dla naszego pisma wiadomości, mógł się, lub umiał zająć teatrem tak, jak my pragniemy. Otóż, odtąd z *każdej nowej sztuki, czy to oryginalnej, czy tłumaczonej, przedstawionej na krakowskiej scenie będzie zamieszczona obszerna recenzja* w „Dzienniku dla Wszystkich“ *na wódr lwowskich*; krytyki te pisane będą przez recenzentów stałe do redakcji naszej we Lwowie należących, którzy umyślnie na każde przedstawienie nowej sztuki do Krakowa jeżdżić będą. Naturalnie, nie zawsze jeden pisać będzie te recenzje, bo ze względu na zajęcia nie zawsze jeden i ten sam może wyjechać do Krakowa — zawsze jednak, czy sam redaktor, czy który z jego współpracowników znajdować się będzie na przedstawieniu nowej sztuki w Krakowie. Nie zapomnimy też o sprawozdaniach z gościnnych występów innych artystów na krakowskiej scenie.

W tym celu pozozumiemy się z dyrekcją krakowskiego teatru, abyśmy mogli być dobrze informowani o świeżym repertuarze sceny krakowskiej.

„Goniec Wileński“ donosi, że w okolicach Oszmiany pomiędzy klasą rolniczą wynikł straszny głód. Zboża brak zupełny, tak samo, jak paszy. W Wilnie powstał projekt utworzenia w pomienionej miejscowości magazynów publicznych.

† Z Grodna donoszą nam o nagłej śmierci marszałka powiatowego szlachty, Piotra de Lacy. W interesach służby przy-

jechał on do Grodna, gdzie w hotelu Londyńskim, umarł dnia 2 b. m. na serce. Była to osobistość wybitna i powszechnie w okolicy szanowana. Był polakiem, którego ojciec pochodził z Irlandji.

† W Krakowie zmarła ś. p. Helcłowa wdowa po vice-prezydencie tamtejszego miasta. Była to matrona wielkich cnót. Całe mienie wynoszące kilkakrotnie sto tysięcy, zapisała na cele dobroczynne. Cześć jej pamięci!

Otrzymujemy sprawozdanie następujące: *Zdanie sprawy pomocy naukowej w Szwajcarii z roku 1879. Rok piętnasty. Tłumaczenie dosłowne z francuskiego.*

Zarząd pomocy naukowej pomimo braku poparcia dawniej dawanego w kraju, uważał za swój obowiązek w piętnastym roku swego urzędowania, dolożyć starania, aby z różnych dzielnic Polski przybywająca młodzież do Szwajcarii, lub synowie emigrantów znaleźli w potrzebie opiekę i możność ukończenia nauk specjalnych. Dopóki znaczny legat na ten cel przeznaczony przez jednego z gorliwych patriotów naszych nie dozwoli działać w większych rozmiarach, musimy się ograniczyć do dawania kilku uczniom pomocy, bez której nie byłiby w możności korzystania ze sposobności dalszego kształcenia się. Nie mamy potrzeby ponownie wykazywać, jak dalece ważną dla Polski jest rzeczą, aby jej młodzież nabywała coraz większej wiedzy naukowej i stawała się zdolną służenia umiętnego krajowi. Instytucja nasza pod tym względem oddała mu przysługę, przyczyniwszy się do wykształcenia przeszło 50 młodych ziomek, w których niektórzy stali się inżynierami i profesorami znakomitymi. Na nieść szczególnie w Galicji i Wielkopolsce znajdują oni wielkie trudności w znalezieniu posady, co ich nieraz zmusza do szukania jej w obczyźnie. Obowiązkiem jest naszym narodowym starać się o to, aby kapitał intelektualny był na korzyść kraju użyty; ten jest główny cel wielkiej doniosłości, starań naszych; z upadku, bowiem, tak bolesnego podźwignąć się może głównie Polska przez oświatę we wszystkich warstwach społeczeństwa, oraz wspólną ofiarność i wytrwałą pracę w oswojeniu ojczyzny.

W ubiegłym roku siedmiu uczniów pobierało miesięczne subsydia, lub pomoc jednorazową; jeden z nich się doktoryzował w Niemczech, drugi w tym roku kończy swoje studia techniczne. Wszyscy w ogólności odznaczają się gorliwością w pracy naukowej i mają dobre świadectwa szkolne.

Stan przychodu i rozchodu w upłynionym roku był następujący:

Przychód. Pozostałość z r. 1878 fr. 1523-10 Dar księżny C. w Niemczech fr. 741-90. Procent od kapitału 45 fr. Ogół przychodu 2.310 fr.

Rozchód. Subsytia miesięczne i pomoc jednorazowa 1.130 fr. Część kosztów dopłaconą 60 fr. Ogół rozchodu 1.190 fr. Pozostaje na rok bieżący 1.120 fr.

Zurych 9 kwietnia 1880.

W imieniu Zarządu (podpisano):
Hr. Władysław Plater. E. Zandolt profesor w szkole politechnicznej.

Plotki i nieplotki.

* Bywają chwile w życiu ludzkim, w których człowiek, nie wiedząc sam dla czego, na co i po co, uczuwa chęć stania się motorem zająć nadzwyczajnych i intryg. Pod wpływem takiego to bodźca pewien młody człowiek napisał list do jednej z najpiękniejszych kobiet prosząc o rendez-vous. Zamiast nazwiska podpisał F. baron R. Po pierwszym liście bez skutku, napisał (z błędami ortograficznymi) dwa inne, przyrzekające wyjawić bardzo ważną tajemnicę. Schadzka naznaczyl w kościele. W dzień oznaczony otrzymał bilet zapraszający na schadzka, nie w kościele, lecz wieczór w samotnej alei ogrodu. Uszczęśliwiony spieszy o oznaczony godzinie, spostrzega czarną, zakwieconą damę, zbliża się do niej i podaje ramię. W tam jakaś męska ręka chwytą go za kołnierza i... noc była ciemna, oko plotkarza nie dostrzegło nic więcej, ucho tylko jego dosłyszało coś nakształt prośby i lamentu. Nazajutrz posłał ów młodzieniec do apteki po plaster miłotowy, a gospodarza klasy... zawiadomil, iż z powodu słabości na wykłady przyjść nie może.

* — Kiedy się pan ożenisz?

— Nigdy.

— Wolno zapytać o powody?

— Owszem; jest to wynikiem moich pojęć o miłości. Jak długo się jest kochankiem, kocha się bez miary; oddycha się tylko miłością, kochanka jest najdroższym skarbem, bo obowiązujemy się, jak o życie, jej straty. Gdy staniesz na ślubnym kobiercu i wymówisz: na wieki! i okiem zmierzysz całą przestrzeń życia, którą masz przed sobą, wówczas muszą ochłodnąć zapaly, boisz się kochać zbyt gorąco, namiętlnie, ażeby wreszcie miłości nie zabrakło. Taki koniec życia byłby straszny, czyż; obowiązuję się żon — chcę kochać... byle bez kontraktu.

* Na przyjacielskiej bibce.

— Cóż ty tak mało pijesz?

— Nie mogę, widzisz, nie znam wcale schodów w tym domu.

OJCIEC I OPIEKUN

NOVELLA

CELESTYNY.

— Gdzie jest Karol? — zapytał pan Siwobrodzki, wchodząc z kapeluszem w rękę, do pokoju, w którym jego żona siedziała przy oknie, a naprzeciw niej ich pupilka, obracająca drobną nóżką koło maszyny do szycia.

— Ubiera się — odpowiedziała matka nie podnosząc oczu od szycia.

— Do tej pory? — wyrwał się zniecierpliwionemu ojcu.

— Wrócił tylko co z pola, zapyłony, spociny; musi więc przebrać się od stóp do głowy, — tłumaczyła matka.

— I owszem niech się wystroi, — rzekł, z jakimś niezwykłym uśmiechem pan Siwobrodzki.

Tak przynajmniej wydawał się ten uśmiech Paulince, która parę smętnych fioł-

kowych oczu ciekawie podniosła na swego opiekuna.

W tej samej chwili wszedł do pokoju Karol.

Nie był wcale wystrojony, wymuskany, ale wyglądał bardzo dobrze. Miał co najwięcej lat dwadzieścia cztery, wzrost wysoki, wysmukły, oczy niebieskie, bujne kędzierzawe blond włosy; fizjonomję w której przebiła dobroduszość; chociaż posiadał trochę nauki, był bardzo skromny, a nawet nieco nieśmiały, zwłaszcza w towarzystwie kobiet. Słowem był to młody człowiek bardzo do rzeczy.

Paulinka prawdopodobnie powiedziała co więcej o nim. Sądząc ze spojrzenia, jakim przywitała wchodzącego, zapełniły kilka kartek opisem jego piękności, a tomy może wyliczaniem zalet jego.

— Czemuż nie wzięłaś czarnego ubrania? — zapytała matka z wyrazem lekkiej wymówki, gdy zdjąwszy okulary zbadała toaletę syna.

— Czyż ma być jakie zebranie u pana Wizengrunta! — zapytał syn zdziwiony.

— Choć nie będzie zebrania, to przecież panna Klotylda pierwszy raz cię zobaczy.

— Nie wiedzieć co, — przerwał ojciec, — czyż to my w konkursy jedziemy czy co? Nie potrzebujemy nawet wiedzieć o tem, że panna jest w domu.

— Ja w istocie nie wiedziałem, — rzekł Karol z pewnym niepokojem.

— I nie potrzebowałaś wiedzieć; boć nie do panny, a do ojca jedziemy w interesie. Jedźmy, jedźmy, bo konie od godziny czekają.

Paulinka podczas tej rozmowy w wielkim była kłopotcie. Jakoś w chwilę gdy pani Siwobrodzka wspomniała o pannie Klotyldzie, igła w maszynie się złamała, a wiadomo, że osoby, nie bardzo jeszcze oswojone z mechaniką maszyny do szycia, napotykną trudności w takich wypadkach. To też maszyna długo nie mogła powrócić do zwykłego, jednostajnego ruchu.

Bryczka, którą odjechał Karol z ojcem toczyła się tymczasem, po drodze prowadzącej do sąsiedniej wioski.

Z obu stron drogi rozciągały się łąny zasiane zbożem, które, o ile dało się o tem rokować na samym początku lata, bogaty obiecywało plon. Lecz później okazała się dość znaczna przestrzeń na której widok pan Siwobrodzki zawołał:

— Co to za lichy grunt!

— Trzeba go koniecznie poprawić — rzekł syn, — wszak są na to środki.

— Są? — gdzie są? — odparł ojciec; — wam panom dublańczykom tylko pieniądze wkładać w ziemię.

— Oddaje ona z procentem, — wtrącił Karol.

— Wiemy i my o tem że oddaje; ale wymyślono skąd wziąć. Jakżeż nas stać na to, kiedy, oto widzisz, nawet taki bogacz jak Wizengrunta nie może dać rady; i z jego strony na tem polu nie ma nic więcej jak u nas.

— Pan Wizengrunta nie gospodarz, on swoją fabrykę zajęty, co mu tysiące przy-

nosi, a gospodarstwo zaniedbuje. Chciałbym widzieć ten majątek w ręku Zygmunta Walki.

— Czemuż nie wolałbyś widzieć go w swym własnym ręku! — zapytał ojciec prawie z niechęcią.

— Zapewne i jaby go podniósł; ale mnie znówu nie równać się z Zygmuntem; to znakomity agronom. Aż grzech że takie zdolności marnieją. Gdyby miał własne gospodarstwo, wiele zrobiłby dla całego kraju; jako oficjalista zarozumiałego, a nie nie rozumiejącego pana, ma ręce związane; wielka to szkoda.

Karol niezawadnie długo byłby się jeszcze rozwodził nad zaletami swego kolegi, — bo był w tym przedmiocie niewyczerpany, — gdyby bryczka nie stanęła już przed ganikiem obszernego domu sąsiada.

Pan Wizengrunta, niemiec pekaty, zamieszkały od dwudziestu lat w Galicji, przywitał gości z uśmiechniętą twarzą bardzo łamaną polszczyzną, i zaprowadził do eleganckiego saloniku, nakazując służącej poprosić tam panie. (C. d. n.)

TEATR.

W bieżącym tygodniu na lwowskiej scenie nie było przedstawionej żadnej nowej sztuki, bo nawet „Falszywi poczciwcy“ komedia, która w piątek grana była na benefis pana Podwyszyńskiego, jest tylko wznowiona. Komedia ta należy do najlepszych w literaturze francuskiej, a skoro się mówi o komedji francuskiej, to nie ulega wątpliwości, że w tym dziale, żadna literatura dorównać francuzom nie może. Barrière autor „Falszywych poczciwców“ pisał jeszcze inne sztuki, jak n. p. „Kobiety z kamienia“, ale powyższa komedia nosi cechy tak znakomitego talentu, że gdyby nad nią nie napisal, jużby zajął w dramatycznej literaturze wybitne stanowisko. Recenzja z tej komedji przedstawionej na benefis pana Podwyszyńskiego w piątek dnia 16 kwietnia b. r. zamieszczona będzie w przyszłym numerze.

Balet z pod gorących stref włoskich zawitał do naszego miasta. Skład jego stanowią wprawdzie tylko dwie osoby: panna Consuello de Labruyère i p. G. Trucco, ale zawsze to balet. Artysty choreograficzni produkowali się na naszej scenie kilka razy w antraktach, jedno tylko jednak przedstawienie zdołało zebrać więcej osób do sali teatralnej (jedno pierwsze), na następnych było dość pusto. Sposób tańczenia przez pannę de Labruyère i p. Trucco daleko więcej ma w sobie zręczności akrobacyjnej, aniżeli tego wdzięku, okrągłości, miękkości, poezji, jednym słowem znamion, które balet podnosi do godności sztuki. Przy tej sposobności czytając sprawozdanie w „Gazecie Narodowej“ o tańcu panny de Labruyère i p. Trucco — musimy przypuścić, że recenzent chyba jak żyje nie widział prawdziwego baletu, bo takich herezji nie mógłby popisać.

Przedstawienie amatorskie, urządzone staraniem hr. Marij Goluchońskiej w kasynie mieszczańskim na korzyść szpitala sióstr miłosierdzia, przyniosło 700 zlr. czystego dochodu. Odegrano trzy sztuki, „L'amour de l'art“,

„Le feu à une vieille maison“ i jedną po polsku „Palaczk“. Z pań grały: hr. K. Stądnicka, hr. Zofja Łosiowa, pani Marchwicka i pna Marja Fredrówna.

Koncert. Dnia 10 kwietnia dany był koncert w kasynie mieszczańskim pod kierownictwem pana Ludwika Marka. Publiczność liczenie się zgromadziła, ponieważ program zapowiedział występ panny A. Konopackiej, którą od dawna już nie mieliśmy sposobności słyszeć. Powitano sympatyczną artystkę oklaskami i kwiatami — dając tym sposobem dowód, jak wysoko jest ceniona jej gra artystyczna. Panna Konopacka odegrała z werwą „Koncert“ Liszta es-dur, „Preludium“ Mendelsobna, „Nocturn“ Chopina i „Rapsod“ Liszta. Gra panny Konopackiej zaleca się głównie dobrem zrozumieniem i odczuciem myśli autora, a wyborna technika, jaką posiada, dzielnie jej pomaga w odtwarzaniu całości.

Obok panny Konopackiej wystąpiła panna Walerja Janiszewska, młodzianka artystka, rokująca jednak wiele talentu. Odegrała „Koncert“ Mendelsobna, wraz z panem dyrektorem p. Markiem, i wywołała bardzo szczere oklaski.

Panna Ziembicka objęła część wokalną. Śpiewała arję z „Eucji“, arję z „Hugenotów“ i „Nie opuszczaj mnie“ Gordigianiego. Głos panny Ziembickiej o ślicznej koloraturze, dźwięczny i czysty, pokonywa z łatwością wszelkie tryle i pasaże — chociaż nie jest zbyt silny, ale śpiewny i przyjemny, pieści ucho rzewnością. Za każdą też arję przywoływało pannę Ziembicką kilkakrotnie głośnym brawem.

Bolesławice.

Z Krakowa. (Sztuki ludowe — przedstawienie „Czartowskiej łąwy“ p. Galasiewicz).

Od niejakiego czasu — a właściwie od lat czterech scena krakowska dość często ożywia się sztukami ludowymi. Pan Anczyc skąpy w utworach dramatycznych, po napisaniu „Chłopów arystokratów“ i „Łobzowian“ dwóch tak znakomitych obrazków ludowych, pozwolił długo na siebie czekać. I rzecz godna uwagi, że przez tak długi przeciąg czasu, nikt się nie znalazł, nikt nie odważył się iść w zawody z ludowem piórem Anczyca. Weszło nawet w przysłowie że: „Anczyc wziął monopol na sztuki ludowe“. Zdawało się, że przez autora „Łobzowian“ nikt nie potrafił skreslić, tak żywo tej łagodności i poczciwych serc naszego ludu — jak znówu w „Chłopach arystokratów“ opisał i poniekąd znikczemnienia. Dwa te obrazy stanowią niejako ogólny charakter ludu. Nareszcie ukazała się „Emigracja chłopka“ — już nie obrazek, ale sztuka wielkich rozmiarów, w której autor wskazuje przyczynę emigracji, przedstawia stosunki ekonomiczne, siwem, maluje społeczeństwo. I cóż powiecie? Dopóki Anczyc pisał sceny epizodowe, nie było drugiego autora na tym polu — przysłowie o monopolu było szanowane. Przeciwnie, po przedstawieniu „Emigracji“ nie było nic łatwiejszego jak napisać coś ludowego, to też następny konkurs był zalany sztukami ludowemi — rzeczy proste bez najmniejszej wartości. Jedna tylko sztuka „Uroki“ p. Łętowskiego była polecona do grania, upadła jednak — i znów monopol górą. Mniemano powszechnie, że Anczyc zachęcony powodzeniem jakiego „Emigracja“ na wszystkich scenach do-

znała, jeżeli już nie co rok, to przynajmniej co dwa, obdarzy teatru nowością.

Nadzieje zawiodły. Natomiast, jak grzyby na bruku, wyrósł p. Staszczuk, autor „Nocy świętojańskiej” — tak szczęśliwy chociaż niespodziewany i najmniej obiecujący. Któż bowiem, mógł przypuścić, że pan Staszczuk, ślusarz — kując dzień cały młotem kuje równocześnie piosnki ludowe, a przy zarzającym ogniu układa treść swej sztuki. Tak jednak było. Szczęśliwy pomyśl „Noc świętojańska” nasuwał mu obrazy nie tyle oryginalne, ile malownicze. Noc — księżyc — woda, po niej płynące wianki, śpiewy dziewcząt, tańce w kolo ognia, kwitnąca paproć, szukanie skarbów, strachy i t. p. Wszystko to cudownie się maluje na tak wdzięcznym tle jak „Noc świętojańska”. Komu więc wystarcza zobaczyć, jak się lud bawi, ubiera, pije i — bije, tego autor nie zawodzi.

Widz wychodzi z teatru bardzo dobrze poinformowany co do tych szczegółów, to jednak nie wszystko — a właściwie bardzo mało. Autor „Nocy świętojańskiej” i „Błędnych ogników” przy talencie, jaki posiada, nie zastanowił się widocznie, czy też lud, co myśli i czuje? Sztuki jego to zewnętrzna forma, to świecidelko i stroje ludu, ale nie dusza i serce. Czwartym z rzędu autorem w tych kilku latach p. Jan Galasiewicz artysta sceny krakowskiej napisał dramat ludowy w 4 aktach p. t. „Czartowska ława”. Artysta ten jest w całym tego słowa znaczeniu przedstawicielem postaci ludowych. Spodziewano się więc, że jako autor wypełni to w swej sztuce czego brakowało „Nocy świętojańskiej” i „Błędnych ogników” — bo już nie tylko intuicją, ale wykształceniem i wielką znajomością ludu przewyższa autora „Nocy świętojańskiej”. Jakkolwiek sam tytuł (który raz-dziesiąt razy zmienić) „Czartowska ława” uprzedzał o jakiejś sensacyjnej bajce i strachach, rzecz sama nie jest wzięta, ani z podania, ani z wyobrażeń ludu. Autor przedewszystkiem stara się uwidocznić wpływ nauki, pojętej zdrowo z wiarą w Boga i przyszłość, z drugiej strony skuki tejlże nauki skrzywionej pojęciami, z wiarą w pieniądź i niepopomaganą żądzą wyniesienia się nad tłumy. Myśl światła, jak do dramatu ludowego. Autor wprowadza na scenę dwóch chłopów — pokończyli oni wyższe szkoły. Pierwszego Marka — z zasobem nauki, z nieskalanym sercem. Czuje on, że z tym co posiada, przekształci i uszlachetni swych braci w sukmanie, oświeci ich głowy i poprawi byt. Wyrzuci przesady, nauczy kochać swoją ziemię i ojczyznę i drugi wraca Wareholek, ale nie z tą myślą, ażeby pomódz tylko korzystać. Owoc kilkoletniej jego w szkolach pracy nie dojrzał. Tulając się po świecie, nie znalazł tego czego szuka! — pieniądze i znaczenia. Sterany moralnie powraca na wieś poznać życie, jak sam mówi ze strony praktycznej, powraca dla tego, że w mieście nie umieją się poznać na jego geniuszu. Śmiały i beczelny drwi z Boga, przeklina tych co go żywią i głowie nie może mu się pomicieć, jak człowiek z takim duchem i rozumem, mógł się z chłopa zrodzić. Postać ta z psychiczną prawdą i siłą nakreślona jest najlepszą z całego dramatu. Budowa sztuki zręczna, sytuacje potęgują się śmiało — i gdyby nie rozwlekłość w dialogu rzecz by zupełnie inaczej wyszła. W skutek nagromadzonych

osób nawet zbytecznych i scen epizodowych, główna myśl rozstrzela się i nie zwraca na siebie uwagi widza. Dalej, autor widocznie przez zbyteczną miłość dla ludu przesadził w uczuciu i pojęciach. Wszystko to, co uczciwe, wyszło niedołężne i chcąc odkryć stronę poetyczną ludu, przedstawił go placącym. Wreszcie mając zamiar uplastyczyć rozsądek jak n. p. w Szymonie, w niektórych scenach zrobił go ekliwym moralistą.

To zacierało główną myśl dramatu i odrywało widza od wytkniętego przez autora celu. Mniejsza jednak o resztę — dwie postaci Marka i Wareholek, mówią wiele o talencie autora. Takich Wareholek na nieszczęście jest wiele. Takich Marków, również na nieszczęście bardzo mało. Wszakże być powinni! Gdyby lud ucząc się w mieście powracał do swych pól, gdyby nie wstydił się kapoty, zrozumiałby swoją wartość i znaczenie — a to głównie autor miał na myśli pisząc swój dramat.

Przyjęty też był przez publiczność odznaczająco — po każdym akcie imię autora wywoływane było przez kilkaset osób, oklaskom nie było końca, a artyści chlubić się niejako pracą swego kolegi grali całą duszą. Nad grą każdego z artystów tym razem nie zastanawiamy się, pozostawiając ocenianie poszczególnych talentów aktorskich krakowskiej sceny do przyszłej recenzji.

Potoczne wiadomości teatralne. —

W operze drezdeńskiej występowała w dniu 8 t. m. po raz ostatni w „Lunatyce” lwowianka pani Semblich-Kochańska — która dziś zajmuje jak znawcy twierdzą, drugie miejsce po Patti, — jako koloraturowa śpiewaczka. Publiczność tego wieczoru żegnała swą ulubienicę, a naszą rodaczkę, która podobno do Warszawy jest angażowaną, ze łzami — tak jest — ze łzami, gdyż powstał głośny płacz i szlochanie w całym teatrze — a po skończonym przedstawieniu nie chciano wyjść z teatru, tylko bez końca wywoływano artystkę z okrzykami: „Zostań! zostań!” — albo „Do widzenia!”

W dziejach teatru drezdeńskiego nie było podobnej pożegnanej sceny. Pani Kochańska chcąc się jeszcze raz pokazać publiczności — wystąpi w dniu 21 t. m. z swym koncertem, na którym produkować się będzie nie tylko, jako znakomita śpiewaczka — ale będzie grać na skrzypcach i na fortepianie, — co tym większy budzi interes — gdyż na ostatnich dwóch instrumentach ma również być niepospolitą artystką.

— Z Krakowa.

W teatrze krakowskim przedstawiono d. 3 kwietnia dramat ludowy przez J. K. Galasiewicza art. tamtejszej sceny p. t. „Czartowska ława”. Teatr na trzech z rzędu przedstawieniach był przepelniony. Autora wywoływano po każdym akcie kilkakrotnie.

— Pan Szymanowski z Warszawy ma lszy raz wystąpić dnia 17 t. m. w kom. „Walka kobiet”. Po nim przyjeżdża p. Królikowski.

— Komedja konkursowa „Kochać i kochać” ma być przedstawiona jeszcze w tym sezonie na tamtejszej scenie. W roli Kirylova wystąpi p. Rychter poczem wyjeżdża, jak zwykle co rok do morskich kąpiel.

— Komedję Baluckiego „Sąsiedzi” grano dwa razy w Krakowie. Na drugim przedstawieniu łoża parterowe i pierwszego piętra były puste.

— Zwolennicy choreografji w Wiedniu zachwycają się nową gwiazdą, która się nazywa Sobieska. Artystka jest rodem z Kroczi.

— W teatrze „Odrodzenia” w Paryżu przedstawioną będzie niedługo nowa opera Lecocq’a p. t. „Margrabia Windorski”.

Kronika zagraniczna.

W Londynie otwarta została oryginalna wystawa. Jest to zbiór wizerunków najznakomitszych złodziei kieszonkowych, roboty Gussna, znanego portrecisty.

Misjonarze angielscy wykryli w Afganistanie pod miasteczkiem Hadzi-Sza napisy na kamieniach z datą r. 1050, przed nar. Chrystusa. Pisma te w języku sanskryckim dotyczą epoki, w której zamieszkiwali w owym kraju mało znani Mongoł-Indjanie, odbywający tłumne karawany do Tyru i w ogóle do Fenicji. Zajmujące te starożytności odesłano do Anglii.

Inżynier szwedzki Salström wynalazł sposób na komunikowanie się stacji telegraficznej z pociągami w biegu. Pierwsze próby nowego przyrządu miały zupełne powodzenie.

W Berlinie w dniu 1 czerwca ma się odbyć międzynarodowa wystawa psów, w której szczególny udział przyjmie Anglja, sama bowiem zobowiązała się nadesłać 200 egzemplarzy rozmaitych gatunków. Wszystkich psów na wystawie będzie nie mniej niż 1.200.

Galicyjski Zakład Kredytowy Włościański.

(Walne zgromadzenie).

Tegoroczne walne zgromadzenie Banku Włościańskiego, budziło daleko większy ogólny interes, jak zwykle. Podniesiona ostatnimi czasy agitacja przeciwko Bankowi, kazała się spodziewać, że dyskusja będzie zacięta i burzliwa. Tymczasem przebieg obrad walnego zgromadzenia, nietylko, że nie był burzliwy, ale rezultat najzupełniej omylił tych wszystkich, którzy z różnych powodów usiłowali szkodzić Zakładowi pod osłoną opieki nad zadłużonym w banku ludem wiejskim. Dziś po walnym zgromadzeniu, najzaciętsi nieprzyjaciele Banku włościańskiego przynajmniej musza, że postępowanie tej instytucji trzymało się ściśle paragrafów statutu i, ani na jotę od niego nie odstąpiło. Zapewne, że statut powinien uleść zmianie, ale co warta jest taka instytucja, co warta jej dyrekcja, jeśli nie trzyma się przepisanych statutów. Każdy wykształcony człowiek wie o tem, że tysiąc razy

gorsze dowolne obchodzenie prawa nawet na korzyść chwilowo uciśnionego tem prawem, aniżeli ściśle i bezwarunkowe, choćby najsurowsze wykonywanie przepisów — w pierwszym, bowiem razie jest się na lasce i nie lasce wykonawcy, a w drugim znów mają odpowiedzialność z góry i wiem, co mnie czeka, gdy nie spełnię przyjętych zobowiązań.

Walne zgromadzenie odbyło się dnia 8 kwietnia, które zagaił ksiądz Jabłonowski przedstawiając, jako komisarza rządowego p. Karasińskiego. Ze sprawozdania najprzód podajemy szczegółoly, że się tak wyrazimy, cyfrowe i bilansowe:

Z końcem 1879 pozostało 47.881 członków z długiem pożyczkowym w wysokości zł. 7.577.887-84, a wpłacone przez nich udziały wynosiły zł. 603.184. W przeciągu r. z. spłacono całkowicie 6.729 pożyczek w ogólnej sumie zł. 891.913-42; udzielono zaś 3.234 nowych pożyczek w ilości zł. 597.566-56. Pomyślna suma w r. z. udzielonych pożyczek, prócz solidarnej poręki wszystkich członków, ubezpieczoną jest hipotecznie i zastawniczo na przestrzeni 23.285 morgów gruntu ornego, łąk i ogrodów, przedstawiających wartość zł. 940.200, nie licząc w to wartości budynków mieszkalnych i gospodarczych, od ognia ubezpieczonych.

W r. z. wpłynęło do Zakładu ogółem 3.814 podań pożyczkowych, z których załatwiono przychylnie 3.234, do uzupełnienia zaś odesłano 142, a 438 zwrócono bez uwzględnienia. Podobnie jak w r. 1878, nieprzyjmowano także w r. z. podań pożyczkowych z takich powiatów, w których nagromadziły się znaczniejsze zaległości, i ztąd też pochodzi nieco zmniejszona ilość nowych pożyczek, rozdanych w r. z. W Galicji i na Bukowinie otworzono po koniec r. 1879 księgi gruntowne w 914 miejscowościach, w których Zakład ma pożyczki, i dla których prawa zastawu wpisane zostały tabularnie na obdłużonych realnościach na pierwszym miejscu.

Od czasu istnienia Zakładu po koniec r. 1879 udzielono 64.972 pożyczek w ogólnej sumie zł. 13.032.941-59; z tego spłacono do końca r. 1879 ratami amortyzacyjnymi i wskutek zwrotów kapitału zł. 5.455.053-75; stan przeto pożyczek pozostających z d. 31 grudnia 1879 wynosił zł. 7.577.887-84. Listów zastawnych wydano po koniec r. 1879 na zł. 12.953.100. Odliczywszy od tego skutkiem dobrowolnej spłaty kapitału ściągnięte w ilości zł. 763.100 i dotąd wylosowane listy w ilości zł. 4.330.500, pozostało w obiegu po koniec grudnia 1879 niewylosowanych listów zastawnych na zł. 7.859.500, które pokryte są wyższą kwotą niespłaconą kwotą pożyczkową zł. 7.577.887-84 i nadwyżką funduszu umorzenia zł. 361.453-75; okazuje się zatem w pokryciu zwykła zł. 79.841-59. Z owych w obiegu pozostałych listów zastawnych w ilości zł. 7.859.500, w skutek wylosowania i spłat dobrowolnych, ściągnięta zostanie z obrotu w tym roku ilość zł. 523.900. Tytułem spłat pożyczkowych łącznie z odsetkami amortyzacyjnymi i odsetkami za zwłokę wpłynęło w r. 1879 ogółem gotówką zł. 1.716.490-68, z czego na poczet zaległości ratalnych z lat poprzednich przypada zł. 903.687-86.

W r. z. poczyniono przeciw 1.151 dłużnikom kroki egzekucyjne i uzyskano przymusową

sprzedaż 476 gospodarstw gruntowych. Ogółem w ciągu 11-letniego istnienia Zakładu na 62.972 pożyczek wniesiono podania o sprzedaż przeciw 4.377 dłużnikom, a sprzedano 1.852 gospodarstw w drodze licytacji przymusowej. Reszta egzekucyj jest częścią w toku, częścią zaś wstrzymano je w skutek zupełnej lub częściowej spłaty zaległości.

W ciągu 11-letniego istnienia Zakładu z 1.852 gospodarstw w drodze licytacji sprzedanych, nabył Zakład 1.313 gospodarstw; z owych zaś, które przez wierzycieli obcych na licytację wystawione były, 35 gospodarstw, a z nabytymi poprzednich lat 60 gospodarstwami, nabył Zakład 104 gospodarstw. Z nabytych gospodarstw Zakład odsprzedał 330, po największej części dawnym właścicielom lub ich najbliższej rodzinie, a z pomiędzy tej ilości — 200 gospodarstw przez dawniejszych właścicieli nabyto na spłaty ratalne. Z pomiędzy całej ilości nabytych przez Zakład gospodarstw było z końcem roku 412 w posiadaniu Zakładu. O odebranie reszty kroki sądowe są w toku.

W wypadkach szczególnych zastępujących na uwzględnienie, a mianowicie w wypadkach zaleconych przez władze nadopieczunkowe, jeżeli przy pożyczkach zaległości zachodzą, opuszcza Zakład odsetki za zwłokę albo częściowo albo nawet w zupełności. Ubytki powstałe przez to czyniły zlr. 24.148-26, a kwota, dla pokrycia tychże potrzebna, została podjęta z rezerwy specjalnej.

Fundusz rezerwowy specjalny z końcem r. 1878 czynił sumę zł. 133.813-60 a po strąceniu ubytku wyżej wskazanego zł. 24.148-26 pozostał w ilości zł. 109.665-34. Zakład zamierza przydzielić do niego z dochodów roku 1879 zł. 96.000 tudzież 1% superdywidendy od wkładek udziałowych zł. 6.294-81, przez co fundusz ten z końcem 1879 wynosić będzie 211.960-15 zł.

Stowarzyszeniom zaliczkowym pomagano dostarczaniem kredytu na warunkach ile możności dostępnych. Gminom powiatowym i miejscowym wyplacono w r. z. pożyczek w łącznej wysokości zł. 22.600. Obligacyi komunalnych, znajdowało się w obiegu z końcem r. 1879 na zł. 97.500, z których w roku bieżącym wylosowaną będzie ilość zł. 6.500. Fundusz asekuracyjny zakładu, który w roku 1878 był wykazany zł. 357.292-59, wynosi z końcem grudnia 1879 sumę zł. 364.568-02. Fundusz rezerwowy wynosi z d. 31 grudnia 1879 zł. 273.579-27. Fundusz emerytalny wynosił z końcem r. z. zł. 66.317-87.

Asygnat kasowych wydano w r. z. zł. 1.357-800, ściągnięto w r. z. zł. 899.300, pozostało zatem z końcem r. 1879 w obiegu zł. 1.184.500.

W ostatnich miesiącach r. z. zniżono o 1% stopę odsetkową od wkładek na asygnaty. Obrót kasy głównej i kas powiatowych wynosił w r. 1879 zł. 12.570.178-78. Dochód surowy był w r. z. 1.039.343-36, a czysty zysk zł. 178.551-68.

W końcu podaje zarząd do wiadomości, że dla dłużników swoich w powiatach nawiedzonych klęskami elementarnymi, rozdał z funduszu swoich tytułem dwuletniej bezprocentowej pożyczki kwotę 12.000 zł. na zasiewy.

Jeden z panów dyrektorów, mianowicie dr. Wiktor Zbyszewski, który referował całe spra-

wozdanie dotknął także w niem kwestji zarzutów przeciwko bankowi, o których wyżej wspomnieliśmy.

Ustępy te sprawozdania poniżej w całości podajemy:

„Jeżeli zaprzeczyć nie można, że przyczyn zaległości szukać należy częstokroć w zbiegu okoliczności gospodarstwu rolniczemu towarzyszących, mianowicie zaś w nieurodzajach ostatnich lat pięciu, to z drugiej strony każdy, komu znane są stosunki nasze rolniczo-gospodarskie, i kto sądzić zechce o rzeczy, opierając się na rzeczywistym stanie takowych; przyzna bezwątpienia, że włościaninowi przy dobrej woli, oszczędności i chęci do pracy, zwłaszcza wobec ustawicznego popytu na robotnikami; nie trudno przychodzi kwotę, do uiszczenia każdej zapadającej raty potrzebną, uzyskać jedynie z pracy własnej, bez względu na dochód z gospodarstwa swego uzyskiwany.

„Zdanie to nasze uzasadnia się na wyniku doświadczenia przeszło 10-letniego, uzyskanym na tysiącach członków Zakładu, którzy pomimo lat nieurodzajnych, i przy stosunkach zupełnie równych ze stosunkami włościan do pracy niechętnych, przeciw swoje raty pożyczkowe zawsze w terminie uiszczali.

„Do wzrostu zaległości przyczyniają się znacznie te osoby, które gonią za popularnością kosztem obcym, a zamiast tego, aby lud wiejski, w interesie jego własnym, zachęcać do pracy, trzeźwości, oszczędności i należytego dopełnienia przyjętych zobowiązań; podając za powód współczucie.

„Już poprzednio wyraziliśmy, jak mała stosunkowo ilość gospodarstw wiejskich w ciągu 11-letniej działalności Zakładu przeszła w posiadanie osób trzecich.

„Część owych dłużników, przeciw którym Zakład z krokami przymusowemi wystąpić był zmuszony, w czasie podjęcia pożyczek tymże udzielonych jak zadłużona, była już wtedy zagrożoną wywłaszczeniem tak dalece, że większa część pożyczek przez Zakład udzielonych użyta być musiała na wyrównanie długów i wstrzymanie egzekucyj wsiących.

„Dowodem tego są liczne w rejestraturach sądowych z lat 1865—1872 uwidocznione pozwy wekslowe i egzekucyjne, przeciw właścicielom posiadłości mniejszych wytoczone, o których już w pierwszorocznem sprawozdaniu naszym wspomnieliśmy.

„Członkom tym, egzekucjami zagrożonym, udzielaliśmy w swoim czasie pożyczek w tem oczekiwaniu, że tymże przy pracowitości i oszczędności, tudzież przy ratalnej spłacie długu pożyczkowego, przeciw możliwemu będzie w posiadaniu gospodarstw swoich nadal się utrzymać.

„Oczekiwania te, niestety, u pewnej części dłużników naszych zawiodły, czy to już w skutek stosunków i wpływów powszechnie niekorzystnych, czyli też dlatego, że dotyczący nie zdobyli się na pracowitość i oszczędność pożądaną.

„Skutkiem było to, że włościanin, który bez naszej pożyczki niewątpliwie już przed laty z posiadania swojego gospodarstwa byłby wyzutym, za pomoc od nas otrzymaną, w posiadaniu tegoż jeszcze przez kilka lat się utrzymał; z czego tedy widoczna, że w takich wy-

padkach nie Zakład był powodem wywłaszczeń następujących.

„Zważywszy wszystkie te okoliczności tu poruszone, porównajmy obecnie ilość 1.852 egzekucyj przez Zakład przeprowadzonych z ilością przeszło 800.000 osad w Galicji i na Bukowinie istniejących, porównajmy dalej ilość 139 wywłaszczonych i na własność trzecich osób oddanych gospodarstw w przestrzeni około 4.000 morgów z przestrzenia przeszło 5.000.000 m. ziemi w posiadaniu mniejszych właścicieli zostająca, a wówczas niech każdy bezstronnie wyrokujący osądzi, czyli zarzut smutnego położenia ludności wiejskiej naszemu Zakładowi przypisać można“.

„Można wyobrazić sobie, że podobne zachęty u dłużników w ogóle, a zwłaszcza u dłużników z ludu wiejskiego, pozostającego jeszcze na stopniu oświaty bardzo niskim, nie umiającego obliczyć ani doniosłości ani następstw tejże, — znajdując przyjęcie bardzo łatwe. Otrzymaliśmy też z powiatów, gdzie takie demoralizujące i na poczucie prawne wiesniaka w ogóle bardzo niekorzystnie wpływające agitacje się prowadzą, kilka sprawozdań tej treści, że włościanie, do opieszalności podmówieni, gotówkę do zapłacenia rat pożyczkowych przygotowują zmarnowali.“

„Agitacje te, jako też opóźnienia i przewleczania pomocy prawnej ze strony sądów w niektórych powiatach — pochodzące prawdopodobnie z przesadnego współczucia dla dłużników — spowodowały, że założeń i w skutek zapadania rat następujących, u dłużników nagromadzają się znacznie, że odsetki i koszta, im dalej tem wyżej, narastają, i że dłużnicy ostatecznie, lecz już doraźnie, zapłacić są zmuszeni swój dług, co wtedy zazwyczaj nie inaczej, jak tylko przez pozbycie ich całej lub jakiejś części posiadłości uskutecznione być może“.

Nad wnioskami reformacyjnymi, wywiązała się żywsza i dłuższa dyskusja, w której brali udział pp. Wolfart, Iskrzycki, Masłowski, Longchamps, Popiel, Biliński, Kryczko i Dwornicki. Dr. Zbyszewski na wszelkie interpelacje dawał szczegółowe i wyczerpujące odpowiedzi.

W końcu przyjęto jeden, jedyny wniosek następujący :

„Zgromadzenie poleca Radzie Zawiadowczej, aby przedsięwzięła zmianę statutów w kierunku zniżenia stopy procentowej i przedłożyła ją na przyszłym zgromadzeniu“.

Poseidzenie zamknął książę Jabłonowski o godzinie 5tej po południu

Krytyka, Nowiny literackie i artystyczne.

Nakładem A. Mullera w Stryju wychodzi „Przewodnik pedagogiczny“, podług Franciszka Wiedemana opracował Czesław Pieniątek. Dotychczas ukazały się dwa zeszyty; ciąg dalszy i dokończenie wyjdzie w ciągu bieżącego roku. Jest to jedno z najlepszych dzieł, które w oryginale do czekało się w ciągu dwóch lat kilku wydań. Czekając z obszerną oceną ukazania się całości dzieła, poprzestajemy dziś na uwadze, że wydawnictwo to zaszczyt przynosi p. Mullerowi, który od dwóch lat dopiero mając drukarnię bardzo pożyteczną rozwija działalność. Mamy nadzieję, że „Przewodnik“ znajdzie bardzo przychylnę przyjęcie, co niezawodnie posłuży do utwierdzenia nakłady w obranym kierunku, i powiększy pożyteczne wydawnictwa o niejedno piękne dzieło. Z.

W Pradze czeskiej nakładca Otto wydał dumki Bohdana Zaleskiego, w tłumaczeniu Pokornego.

Nakładem S. Lewenthala wyszło z druku wydanie zupełne „Dzieł Ignacego Krasickiego“, w sześciu tomach zawarte.

Po zmarłym Węjskim: Cybulskim pozostała w rękopisach: „Historja poezji polskiej w połowie XIX wieku“, ukazać się ma w druku nakładem Żupańskiego.

ROZMAIŁOŚCI.

Broda świadectwem umysłowości. Porost na twarzy nie zwracał dotąd uwagi antropologów. Obecnie dr. Wahe napisał dzieło p. t. „Broda obserwowana, jako cecha rasowa“, w którym wykazał, że ludy najwyżej posunięte w cywilizacji, mają silny porost na twarzy i nawzajem najniższe pod tym względem, twarze mają gładkie, jak dzieci. Książka pomieniona zyskała pochlebną krytykę i z francuskiego już ją najęty angielski przełożył.

Miejsce urodzenia Abrahama biblijne Ur pod Challem, nazwane obecnie Urfa, zupełnie zostało przeznaczone od pewnego czasu. Dom patriarchy istnieje dotąd i bywa odwiedzany corocznie przez tłumy pątników, jako miejscowość wyjątkowej świętości. Niedawno pożar zniszczył miasto, lecz dom pomieniony szczęśliwie ocalał.

Odповіdź od Redakcji i Administracji.

P. Ala. w Przemysłu. Nadesłane obrazki będą użytkowane. List wysyłamy osobno.

P. Lig. w Królewskiej Hucie. Wiersz pański p. t. „Ojczyzna“ drukowany nie będzie.

Autorowi wiersza p. t. „Marzenia“. Nie nadaje się dla nas.

P. Bar. we Lwowie. Podobnych rzeczy, nawet za opłatą w dziele ogłoszeń, nie drukujemy.

P. Z. Z. w Krakowie. Takie sprawy osobiste kwalifikują się do sądu, ale nigdy do dzienników.

P. Anieli we Lwowie. Piszesz pani, że z wianą zadrgało „coś“ w serduszku. Staraj się pani o to, aby w jesieni to „coś“ nie zwiędło, a w zimie nie skostniało, bo w sercu kobiety „pory“ szybko się zmieniają...

Przewodnik lwowski.

Banki i Towarzystwa finansowe.

C. k. uprzyw. galicyjski Zakład kredytowy włościański, ul. Jagiellońska l. 14 w własnym gmachu. Wydaje 6% asygnaty kasowe za 30-dniowym wypowiedzeniem, tudzież sprzedaje 6% listy zastawne, które mają nadto udział w dywidendzie i mogą służyć na kaucyje. Biura centralne otwarte od godz. 9 z rana do 3 po południu.

Bank budowlany, plac Marjański, w gmachu Banku hipotecznego. Ma do sprzedania domy na różne ceny i na różnych miejscach, jak niemniej cegły najdobrorowszego gatunku i kamień budowlany po cenach najumiarkowańszych.

Galicyjskie Towarz. kredytowe ziemskie, ul. Karola-Ludwika l. 1. Godziny otwarte w kasie od godz. 9—1, Dyrekcji od 8—12.

Galicyjski Bank kredytowy, ul. Jagiellońska l. 3, w domu własnym. Wydaje asygnaty kasowe 4% z 14-dniowym, 5% z 30-dniowym, 5 1/2% z 90-dniowym wypowiedzeniem. Przyjmuje wkładki książeczkowe na 6%.

C. k. uprz. Galic. akcyjny Bank hipoteczny, plac Marjański l. 15, w własnym gmachu. Wydaje asygnacje kasowe 5% z 90-dniowym, 4 1/2 z 60-dniowym, 4% z 30-dniowym wypowiedzeniem, tudzież kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe i monety; 6% listy hipoteczne służące do lokowania kapitałów funduszowych, pupilarnych i wszelkiego rodzaju akcyj, mo-

żna najkorzystniej nabyć, lub sprzedać w tymże Banku.

Bank ojczysty dla ubezpieczeń na życie. Reprezentacja we Lwowie plac Marjański l. 10. Przyjmuje wnioski na ubezpieczenie ludzkie, w wszystkich kombinacjach — oraz i na ubezpieczenia majątka także pogrzebowe, zaczynasz od 50 zlr., które wypłacają się w 24 godzin po śmierci ubezpieczonego.

Zakład ogólnie rolniczo-kredytowy dla Galicji i Bukowiny, ul. Ormiańska l. 2. Towarzystwo zarejestrowane z nieograniczoną poręką, kupuje za mierną prowizję, niezapadłe jeszcze kupony papierów wartościowych państwowych, obligacji indemnizacyjnych, przyjmuje wkładki na książeczki oszczędnościowe z oprocentowaniem 6% na rachunek bieżący, 7% z trzechmiesięcznym wypowiedzeniem. Udziela pożyczki, i zaliczki, eskontuje weksle.

Sokal i Lilien, ul. Hetmańska l. 8. Dostarcza nowe arkusze kuponowe do akcyj kolei Rudolfa za mierną prowizją, tudzież kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe, i monety pod najkorzystniejszymi warunkami. Zlecenia z prowincji uskuteczniają się bezwzględnie.

Towarzystwa Ubezpieczeń.

Transylwania, ogólny bank wazemnych ubezpieczeń, założony w 1868 r., poleca przez swoją główną agencję dla Galicji i Bukowiny we Lwowie (ul. Halicka l. 36), korzystne kombinacje

ubezpieczeń kapitałów i rent na dożyte i przeżycie, dalej ubezpieczenie od szkód z ognia.

Handel korali.

Romuald Tarasiewicz, ul. Akademicka l. 22. Korale rznięte, neapolitańskie toczone, oraz biżuterje koronowe w wielkim wyborze po cenach stałych.

Zegarmistrze, jubilerzy i wyrobcy złote i srebrne.

Armatys et Maerl, zegarmistrz, ul. Halicka, l. 19. Wielki skład zegarów i zegarków złotych i srebrnych, z najślawniejszych fabryk genewskich. — Wszelkie reperacje uskutecznia z poręczeniem do lat dwóch. Cenniki na żądanie franco.

Organy kościelne i fortepiany.

Jan Sliwiński, ul. Kopernika l. 9. Pierwszy wyrób i skład w Galicji organów kościelnych systemu francuskiego (ekspresyjnych), rozmaitych rozmiarów i po najprzystępniejszych do wielkości tychże zastosowanych cenach. Utrzymuje na składzie pianina i fortepiany francuskie. Gwarancja lat 10.

Magazyny optyczne.

Maurycy Bosowitcz, optyk, plac Marjański l. 7. Skład towarów optycznych i narzędzi mierniczych. Urządzenie

dzwonków telegraficznych, konduktorów piorunowych i reperację wykonywa po najniższych cenach.

Wyroby rzeźbiarskie z kamienia drzewa i gipsu.

Tadeusz Sokulski, ul. Mickiewicza l. 6. Medal zasługi z wystawy krajowej we Lwowie 1877. Rzeźby i ornamenta z drzewa, konsole, ramy, i rozmaite rzeźbione sprzęty salonowe i kościelne, ołtarze, cymborja, perytony wraz ze złoceniami, różne modele do odlewów wykonywa z największą akuratanością.

Zakłady szewskie.

Franciszek Gawlik, ul. Strzelecka l. 2. Pracownia obuwia męskiego, damskiego i dla dzieci, z materiału zagranicznego i krajowego. Zamówienia wykonywa szybko i sumiennie podług najnowszej mody i po najniższych cenach.

Zakłady introligatorskie.

Ludwik Wierzbicki, ul. Halicka l. 52. Zakład galanteryjno-introligatorski i fabryka węglańskich kartonów (Passepartouts), poleca swoje wyroby jako to: dyplomy, albumy, adresa, od pojedynczych do najspanialszych, także oprawy książek od szkolnych do najodborniejszych i wszelkie galanteryjne roboty, także poleca kartony ozdobne, tak na pojedyncze fotografie i obrazy jako i na grupy w różnych gatunkach i rozmiarach.

NASIONA jarzyn, kwiatów, wszelkich traw i koniczyn, drzew lasowych oraz KRZEWY OZDOBNE I OWOCOWE, RÓŻE, GEORGINIE, SZPARAGI

(418-6-2)

poleca ręcząc za najrzetelniejszą usługę

WILHELM ADAM we Lwowie.

Cenniki na łaskawe żądanie bezpłatnie.

Pracownia (403-4-2)

rzeźbiarska i kamieniarska
Périér i Gorgolewski

we Lwowie ulica Piekarska l. 21.
utrzymują wielki skład gotowych pomników granitowych, marmurowych i ciosanych. Również wykonują posagi, popiersia, tarcze herbowe itd. Przyjmują także zamówienia na prowincję.

Kto chce tanio kupić! niech się uda do składu sukien męskich J. Chigera we Lwowie przy ulicy Halickiej pod l. 32, w domu p. Mrzaka, naprzeciw c. k. Sądu krajowego, a tam dostanie gotowe ubrania, według najświeższej mody z najlepszych krajowych i zagranicznych materji po najumiarkowańszych cenach. Zamówienia przyjmują się i reparacje uskuteczniają się jak najlepiej. (403-4-2)

Alojzy Królikowski

księgarnia antykwaryczna i handlu papieru w Tarnopolu.

poleca wszelkie książki szkolne, atlasy globusy i t. p. po cenach najniższych. Przyjmuje dostarczanie pism periodycznych we wszystkich językach, po cenach katalogowych. Skład książek, obrazków dla dzieci, i wszelkie przybory służące do pisanja, rysowania i malowania po najniższych cenach.

K. Mieczkowski

we Lwowie przy ulicy Grodeckiej l. 59.

poleca na święta WINA w butelkach od 35 ct. do 1 zł. i na litry różnego rodzaju.

Szynki i różne wędliny. Cukier, kawę, migdały, rodzenni, słowem wszystko, co tylko w zakres korzennych artykułów wchodzi, po cenach umiarkowanych. Wszystkie zamówienia z prowincji uskutecznią szybko i sumiennie. (388-4-3)

A. Bratkowski i Syn przy ulicy Hetmańskiej nr. 14. Skład i pracownia wyrobów blacharskich, poleca c. k. wyłącznie uprzywilejowane po chodnie naftowe własnego wynalazku, które tak do jazdy, jako też i do innych robót nocnych dają się z najlepszym skutkiem zastosować. Cena za sztukę 3 złr. 50 ct., poprawne po 4 zł. Zamówienia z prowincji uskutecznią się szybko. (349-4-4)

Herbaty prawdziwe chińskie

w gatunkach doborowych i bez zapożyczonych nazw, nad które lepszymi nikt nazwać nie może. A mianowicie z mocno aromatycznych i dobrze naciągających Congo i Sonchong lub łagodnej z natury Pecco które po niniejszej cenie sprzedaje:

Cena za 1/2 k/g. wagi netto.

Congo	Nr. 0/1-00, 1/1-00, 2/1-00, 3/1-00
Souchong	1/2-00, 2/2-50, 3/2-00, 4/1-00
Pecco	6/3-00, 1/1-00, 8/1-00

Run Jamaica bezprzecnie najprzedniejszy

butelka cała Nr. 3 złr. 1-50 także w 1/2 i 1/3

wybory stary " " 2 " 1-20 butelkach.

bardzo dobry " " 1 " 1-20

Wina stołowe i deserowe naturalne w najlepszych jakościach, podług osobnych cenników.

Masę do posadzki, ogólnie w kraj jakiej zagranicą za najlepszą uznano. Wyrób własny i pod rządami zatwierdzonej marką ochronną w 1/2 i cało-kilogramowych pudełkach z dokładnym opisem użycia

poleca

O. T. Winckler

we Lwowie (dom narodny). (412-9-2)

Przy ulicy Zamarstynowskiej jest z wolnej ręki realność do sprzedania z dwoma frontami, jeden front naprzeciw miłynu p. Doma, a drugi front na ul. Zamarstynowską, szerokość jest 30 sążni, a długość 70 sążni, a do tego jest dość duży ogród i fabryka zapalek. Jeśli kto życzy sobie będzie, to może tę fabrykę obrócić na mieszkanie, powyższa realność jest pod bardzo przystępnymi warunkami do nabycia, ponieważ cześć pieniędzy teraz, a resztę na wypłatę. Bliższa wiadomość w handlu p. J. Ehrlicha przy ul. Krakowskiej l. 36. (367-4-3)

Wacław Glowacki, jubiler w Krakowie, przy ulicy Grodzkiej, poleca swój skład towarów złotych, srebrnych, i różnych kosztowności po cenach najumiarkowańszych. Przyjmuje wszelkie zamówienia, zamiany i reparacje. (332-4-3)

Józef Rudnicki (dawniej Wieczorek) w Krakowie w hotelu Drezdeńskim, poleca rękawiczki z własnej fabryki i zagranicze, białe, czarne, kaftanki i skarpetki wełniane, kapelusze, czapki, plety, piasezce gumowe, kalosze, parasole etc. (204-12-8)

SKŁAD FABRYCZNY KAPELUSZY FILCOWYCH

J. OBERWALDERA & Sp.

we Lwowie przy ulicy Karola Ludwika l. 5.

poleca na sezon wiosenny wszelkiego rodzaju kapelusze filcowe damskie, męskie, dla panienek i chłopców po najniższych cenach fabrycznych. Kapelusze damskie ubrane podług najświeższej mody, znajdują się w zapasie, nie ubrane zaś kapelusze mogą być na żądanie według modeli najnowszych ubrane. Wzorów teraźniejszych kapeluszy modnych udzielamy bezpłatnie. Przenoszone kapelusze przyjmują się do prania, przerabiania na najmłodniejsze i odświeżania. Zlecenia z prowincji zatawiają się rychło za zaliczeniem. (419-6-2)

Adolf Niedźwiecki

poleca swój przy ulicy Sykstuskiej l. 3, otworzony i obficie w świeże towary zaopatrzony **Handel towarów korzennych** win austriackich, węgierskich i zagranicznych w najprzedniejszych gatunkach, 1/2 kilo kawy od 80 ct. do 1 złr. cukier, herbatę chińską karawanową 1/2 kilo 1 do 5 złr., rum w Jamaiki litr od 50 ct. do 2 złr., rozolis i likwory z fabryk krajowych, papier, pióra, atrament i t. p. Wszystkie w zakres mego handlu wchodzące towary, nabywam wprost z magazynów hurtownych, a nie przyjmuję nawet takowe, jeśli nie są przedniej jakości i świeżości. Przepo z całą pewnością polecić się mogą względem szan. P. T. publiczności, zapewniając nadto, że ceny w handlu moim są bardzo umiarkowane. (261-4-3) Adolf Niedźwiecki.

! Hafty !

F. Bruno Hahn w Krakowie.

Pierwszy zakład fabryczny robót haftowanych ręcznych.

Robótki haftowane włóczkami, jedwabiami, sznelkami etc., na kanwie, płótnie, kanwie Jawa i materji jedwabnej, poleca w obfitym wyborze — co do gustu i czystości wyrobu, wyrównywią zagranicznym haftom, a ceny są tak niskie, że konkurencja niemożliwa.

Wszelkie obstalunki wchodzące w zakres robót ręcznych haftowanych, wykonywa szybko i dokładnie, zamówienia na dywany do kościołów składane z kwadratów, dostarcza pod korzystnymi warunkami. (337-12-6)

Maria Tygler w Przemysłu, Rynek nr. 26 dom p. Tygra. Poleca swój wielki i obficie zaopatrzony skład porcelany, szkła, lamp, chińskiego srebra i maszyn do zycia po najniższych cenach. — Serwis stołowe na 12 osób od złr. 30 do 80 i wyżej. 429-12-2

S. Rozenbach przy ul. Jagiellońskiej l. 15. Poleca swój zakład i pracownię fotograficzną, w której to wykonuje jak najlepiej i najstaranniej wszystkie fotografie od wizytowych do naturalnej wielkości bez względu na stan powietrza. Cena za 12 w formacie karty wizytowej 2 zł. 50 ct. — 6 sztuk 2 złr. Wszelkie zamówienia uskutecznią szybko i sumiennie. (376-4-3)

CENNIK POKOI

w raz z pościelą
w hotelu „Victoria“

przy ulicy Św. Anny pod liczbą 197 D. I. w Krakowie.

I. piętro.		II. piętro.	
Nr. 1 1 salon z przedp. łózek 3	4 50	Nr. 10 1 pokój z przedp. łózek 3	4 —
2 1 salon obszerny	2 4 —	11 1 salon obszerny	2 3 75
3 1 pokój	1 2 75	12 1 pokój	1 2 25
4 2 pokoje	2 3 25	13 2 pokoje	2 3 —
5 1 pokój	1 1 75	14 1 pokój	1 1 50
6 1 „	1 1 75	15 1 „	1 1 25
7 2 pokoje	2 2 50	16 1 „	1 1 —
8 1 pokój	1 1 75	17 1 „	1 1 25
9 2 pokoje	2 2 75	18 1 „	1 1 —
		19 1 „	1 1 75
		20 1 „	1 2 25
		21 2 pokoje	2 2 25

(338-12-4)

Właściciel hotelu poleca się łaskawym względem szanowanej publiczności.

At. Heurteaux.

W. Bojarski

zегарmistrz w Krakowie

ul. Grodzka (róg Poselskiej)

poleca szan. Publiczności swój skład zegarków kieszonkowych z fabryk pierwszorzędnych, między którymi *Paték, Siegrist* i t. d., tudzież zegarów pendulowych, stołowych, budzików i t. p. po cenach najumiarkowańszych, dając dwuletnie poręczenia. (211-12-10)

Jan Karol Berezowski, rzeźbiarz

i właściciel kamieniołomu w Tarnopolu. Poleca swą fabrykę zaopatrzoną w nagrobki i pomniki różnego rodzaju z własnego materiału (białego piaskowcu) i kamienia trembowelskiego, oraz podejmuje się wykonać wszelkie roboty kamieniarskie i rzeźbiarskie przy budowlach także z własnego materiału, przyczem zwraca się uwagę, iż materiał powyższy został uznany przez znawców specjalnych za najlepszy. Zamówienia uskutecznią szybko i po najumiarkowańszych cenach. (414-12-2)

Księgarnia J. M. Himmelblada w Krakowie poleca:

Kodex karny austriacki, cz. I. o zbrodniach złr. 1.60. — *ABC* w 24 kolor. obrazk. królów polskich i stawn. ludzi opr. 1 złr. — *Jachonica* Bajki i powiastki, z ryc. Kossaka, Gersona itd. karton. na zwycz. pap. złr. 1.50 na wel. zł. 2. — *Lenartowicza* Wybór poezji, 4 tomy, wyd. nakł. autora na wel. pap. zł. 4. — *Rychlicki*, Tadeusz Kościuszko i rozbiór Polski, ilustr. zł. 3. — *Poczet książąt i królów polskich* z 39 wizer. i krótką chronologią na ark. 50 c., toż samo kolor. 2 zł. — *Kolor* i na płótnie z drąkami 3.50. — *Siemienińskiego* Wieczory pod lipą wyd. 10 i 2 zł., *Tęgoł* W. Pol. i jego poetyczne utwory 2.50. — *Wasilewskiego* Poezja, wyd. kompl. z chromolit. okładką 2 zł. (329-12-4)

Wszystkie powyższe artykuły wydane są w Krakowie i są do nabycia w większych księgarniach, jak również u nakładcy, albo za nadaniem należyci wprost, luh za zaliczką.

Przewyborne przez „SUEZ“ sprowadzane

HERBATY

chińskie

a mianowicie:

- (158-10-2) Cena za pół kilo
 Nr. 1. Taszu, żółto-kwiatowa aromat. zł. 4.40
 Nr. 2. Juntoczan, biało-kwiatowa arom. zł. 3.60
 Nr. 3. Naudzyn, czarna aromatyczna zł. 3.—
 Nr. 4. Souchong, czarna mało narkot. zł. 2.50
 Nr. 5. Congo, czar. famil. zł. 1.80
 Nr. 6. Wysiewki z herb. 1.20
 Nr. 7. Wysiewki z najlepszych herbat zł. 1.50

KAWA po tanich stałych cenach, najtaniej w handlu

St. Markiewicza
 we Lwowie, w Ryńku pod l. 42.

Na Święta Wielkanocne poleca nowo urządzona **CUKIERNIA**

Jana Müllera

przy placu Marjackim

najsmaczniejsze przekładańce, baby parzone, kołaczce, torty, mazurki, serniki, makowniki i marcepany
 Najpiękniejsze pisanki, baranki i inne bardzo piękne okazy zastosowane do świąt.

O każdej porze najsmaczniejsza kawa, herbata, czekolada i lody.

HENRYK SZWARZ

w Krakowie, przy ul. Grodzkiej l. 88 (334-4-4)

Magazyn towarów blawatnych, dywanów, materij na meble, franek, kap na łożka, szali kolder, pończoch i t. p., oraz obfity wybór konfekcyj damskich, jako to: okryć, paletotów, kostjumów podług modeli paryskich i berlińskich, Skład fabryczny perkali białych i podszewek Braci Etrich w Braunau. Skład komisowy kolder, płedów i sukna z fabryki JOK. R. Sanguszki w Sławucie. Skład komisowy płótna i bielizny stołowej N. Langera i synów w Oskau, Liebau i Sternberg. Agencja farbierni W. Spindlera w Berlinie. Ceny fabryczne.

Dr. Zygmunt Lindner

Lwów, ul. Jagiellońska 4.

Okulista i prymarjusz oddziału chorób ocznych

ordynuje od 10 do 12 przed połud. (406-4-3) i od 4 do 5 po połud.

W zakładzie ortopedycznym

Dr. Edwarda Madejskiego

we Lwowie ul. Kopernika l. 13

przyjmuje się ulomne, lub ulomnością zagrożone dzieci, jak: z skrzywieniem kości pacierzowej, z krzywymi nogami, kontrakturą wszelkiego rodzaju — do wyleczenia za pomocą gimnastyki leczniczej i przyrządów ortopedycznych.

W tym zakładzie urządzone są także dwa pokoje z wszelkimi wygodami i z łazienką na wzór zagranicznych *maison de santé* dla chorych, którzy dla dłuższej kuracji do Lwowa jeżdżą, pozostawiając chorem wybór lekarza.

Blizszych szczegółów udziela właściciel i dyrektor zakładu ustnie, lub pisemnie pod powyżej podanym adresem. (240-2-3)

PERKALE KRETONY BATYSTY

PŁÓCIENKA, ZEFIRY I BAREŻE czarne i kolorowe

na suknie damskie.

Próby na żądanie franco.

w magazynie towarów blawatnych płócien i konfekcji

Romana WOJCZYŃSKIEGO

i L. Kisielewskiego

(426-6-2)

WE LWOWIE PLAC MARJACKI L. 10.

Józef Padewski

Lwów, Rynek l. 13

poleca wyborną

Herbatę karawanową 1/2 k. po 2, 3, 4 i 5 zt.

Wysiewki herbaciane 1/2 k. po 1-20 i 1-60

Herbatę z Moskwy od braci Popow w oryginalnym opakowaniu sprowadzoną ko. po zł. 3-20, 3-60, 4 i 4-60.

Zamówienia z prowincji skutecznie odwrotną pocztą.

NA ŚWIĘTA!

W. MARSZAŁKIEWICZ

we Lwowie ul. Krakowska l. 6,

sprzedaje najtaniej:

Cukier w głowie	50 i 51 ct.	za 1 kilogram
	„ częściowo 52 „	
	„ w kostki 54 „	
	„ w maczce 54 „	
Kawa Ceylon perłowa 2—		
„ gruboziarnista 2—		
„ Jawa złota 2—		
„ Mokka 1-84		
„ inne gat. po zł. 1-60, 1-44 i 1-36		
Herbaty chińskie najprzedniejsza) po ztr. 4, 3, 2, 1-60 i 1-20		
Wysiewki . . . po ztr. 1-40 i 1-20		
Owoce południowe, korzenie, wiktuały, sery i t. p.		

WINA węgiersk. austriack. i inne. Zieleniaki po ct. 65, 75, 80, zt. 1 i 1-20

Piwa butelkowe pół litrowa flaszka Leżaka 9 cnt.

Drożdże prasowane wiedeńskie niezawodne.

Cenniki szczegółowe rozesłać na żądanie franco i gratis. — Odbiorcom towarów nad 25 zlr. za gotówkę z wyłączeniem cukru, odsyłam kuponie w moim handlu towary franco do wskazanej stacji kolei galicyjsk. (396-2-2)

Magazyn i pracownia obuwia dla dam, mężczyzn i dzieci **A. Fried** Lwów, plac Halicki l. 13, poleca swe trwałe a tanie i gustowne wyroby. Z prowincji na (374- iniarę uprasza zużyty bucik. 12-4)

C. k. uprz. galic. Zakład Kredytowy włościański.

Ogłoszenie.

Na jedenastem

zwyczajnem Walnem Zgromadzeniu

odbytem dnia 8 kwietnia 1880 powzięto między innymi uchwałami:

a) z zysku roku 1879 w ilości zlr. 178.551.68 i po przeniesieniu zlr. 11.632.32 na rachunek r. 1880, wyznaczono dla listów zastawnych jako **dywidendę 1%**, a odnośny lipcowy kupon dywidendowy już od 1 maja b. r. wypłacany będzie bez wszelkich potrąceń:

we Lwowie w kasie centralnej zakładu i tegoż biurach powiatowych w Galicji, jakoteż w innych znacznych miejscach wypłaty.

b) wybrano do Rady zawiadowczej: **Felihsa Poradowskiego.**

Lwów, dnia 9 kwietnia 1880.

Rada zawiadowcza.

(Przedruk nie będzie zapłacony).

Frantz pod „Opatrznością“ w kamienicy pana Puntscherta w Tarnopolu, utworzył handel korzenny, w którym posiada ogromny zapas cukru, kawy i herbaty najlepszej w różnych gatunkach, oraz wina szampańskie, likiery, rumy w kilku gatunkach, świece, mydło i oeset, przytem posiada osobny pokój do śniadań i różne przekąski. — Wszystkie artykuły sprzedaje po najumiarkowańszych cenach. Zamówienia skutecznie szybko i sumiennie. (265-12-8)

Zygmunt Mozer i Syn

we własnej realności

ulica Krasińskich Nr. 3 1/2.

polecają szanownej publiczności swą od roku 1839 założoną „Pracownię Ludwisarską“ wyrobów mosiężnych, metalowych do maszyn cukrowarskich, gorzelnianych i przynależnych części składowych. *Dzwony do największych rozmiarów*, Sikawki ogniwowe 2 i 4 kołowe, jakoteż pompy sące i asaco-tłoczące, móżdżerza, lichtarza kościelne i stołowe, żelaska do prasowania i wszelkie w zakresie ludwisarski wchodzące artykuły, jakoteż wyrabiają do największych rozmiarów odwiey żelazne do maszyn i narzędzi rolniczych. Zakupują wszelkie kruszce po stałych cenach. 12-4

Pracownia stolarska Braci Wszelak. Lwów, ulica Hyczakowska l. 27, wykonuje wszelkie wyroby w zakresie stolarstwa wchodzące, jako to: werandy, pawiloniki ogrodowe, domki studzienne, portale, bramy wjazdowe, drzwi, okna, sufity, posadzki, okładziny ścian (Wandvertäfelungen), Urządzenia wewnętrzne: szafy i ludy sklepowe, biura kancelaryjne itp. Wykonuje według najnowszych wzorów i najlepszej konstrukcji z materiałów doborowych różnych gatunków. Zamówienia w mieście i z prowincji wykonuje najstaranniej po cenach umiarkowanych. (366-12-4)

N. Adler poleca swój skład SUKNI, i wszelkich towarów wełnianych modnych, we Lwowie plac Marjacki l. 9. (389-4-2)

Wielki wybór pierścionków zarczynowych.

J. Dąbrowski & L. Weigel

we Lwowie przy ulicy Halickiej pod liczbą 17, „dawniej W. PENTHER“

otrzymał wielki zapas złotych i srebrnych rzeczy.

Szczególnie zwraca się uwagę na wyprawy weselne ze srebra, na 6 i 12 osób w ezkatulkach. Wszelkie zamówienia z prowincji skutecznie się jak najrychlej. (358-10-4)

Wszystkie rzeczy są urzędownie cechowane.